

Dosarul nr. 2ra-724/22
2-18005300-01-2ra-23052022

prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești – I. Botezatu
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat – G. Colev, A. Curdov, Șt. Starciuc

ÎNCHEIERE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Avtomirat”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Bolgar împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Avtomirat” cu privire la încasarea salariului, indemnizației de concediu, repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a admis apelul declarat de Igor Bolgar, s-a casat hotărârea din 25 februarie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești și s-a emis o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 12 septembrie 2018 Igor Bolgar a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Avtomirat” cu privire la încasarea salariului, indemnizației de concediu, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul Igor Bolgar a indicat că în perioada cuprinsă între anul 2004 și până în luna iunie anul 2018 a activat la SRL „Avtomirat” în funcția de manager cu salariul de 7 000 lei.

A menționat că la încetarea contractului individual de muncă nu i-a fost achitat salariul pentru luna iunie 2018 în mărime de 7000 de lei, precum și indemnizația de concediu pentru perioada de 14 ani de activitate în mărime totală de 98 000 lei, nu i-a fost eliberat carnetul de muncă.

Cu aceste solicitări la 13 august 2018 s-a adresat cu cerere prealabilă către pârâtă, însă fără răspuns.

Prin cererea din 26 iunie 2020, concretizându-și pretențiile, reclamantul a solicitat încasarea de la SRL „Avtomirat” a salariului pentru luna iunie 2018 în mărime de 2600 de lei, a sumei de 8337 lei ce constituie indemnizația de concediu pentru anii 2015-2018, a sumei de 23295,81 lei cu titlu de prejudiciu cauzat în urma reținerii din vina angajatorului a achitării sumelor cuvenite în

legătură cu concedierea (art. 330 alin. (2) Codul muncii), precum și suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral (f.d. 108-110 vol. I).

Prin hotărârea din 25 februarie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la SRL „Avtomirat” în beneficiul lui Igor Bolgar salariul pentru luna iunie 2018 în mărime de 2600 lei, indemnizația de concediu pentru anul 2018 în mărime de 2467 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Instanța de judecată a stabilit că mărimea salariului care urmează a-i fi achitat lui Igor Bolgar constituie 2600 de lei, care nu a fost achitat reclamantului la încetarea relațiilor de muncă.

De asemenea, prima instanță a menționat că conform copieii borderoului de decontări pentru luna august a anului 2018 mărimea indemnizației de concediu ce urmează a fi achitată reclamantului constituie suma de 2467 lei.

În partea respingerii pretențiilor privind încasarea sumei de 23295,81 lei cu titlu de prejudiciu cauzat în urma reținerii din vina angajatorului a achitării sumelor cuvenite în legătură cu concedierea (art. 330 alin. (2) Codul muncii), precum și reparării prejudiciului moral, prima instanță a indicat că reclamantul nu a aprobat că reținerea plăților a avut loc din vina angajatorului.

Nefiind de acord cu hotărârea din 25 februarie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești, la 18 martie 2021, în termenul legal, Igor Bolgar a contestat-o cu apel.

Prin decizia din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat s-a admis apelul declarat de Igor Bolgar, s-a casat hotărârea din 25 februarie 2021 a Judecătorei Comrat, sediul Vulcănești și s-a emis o hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii. S-a încasat de la SRL „Avtomirat” în beneficiul lui Igor Bolgar datoria restantă la salariu și indemnizația de concediu pentru perioada anilor 2015 – 2018 în sumă de 9721,90 lei, prejudiciul cauzat în urma reținerii achitării plăților cuvenite în sumă de 20703,60 lei și prejudiciul moral în sumă de 2600 lei. În rest acțiunea a fost respinsă. S-a încasat de la SRL „Avtomirat” taxa de stat în folosul statului în sumă de 912,76 lei pentru depunerea acțiunii în instanța de fond, suma de 684,57 lei pentru depunerea apelului și suma de 175 lei pentru solicitarea reparării prejudiciului moral.

Instanța de apel a indicat că prin ordinul nr. 12 din data de 16 iulie 2018 reclamantul Igor Bolgar a demisionat din funcția de maestru-recepționar din cadrul SRL „Avtomirat” în baza cererii de demisie din 01 iulie 2018 și în temeiul art. 85 alin. (3) Codul muncii, angajatorul SRL „Avtomirat” este obligat să-i achite salariului Igor Bolgar toate sumele ce i se cuvin în ziua eliberării acestuia din funcție – 16 iulie 2018.

În urma controlului operativ efectuat de către Inspekția Muncii UTA Găgăuzia la SRL „Avtomirat” s-a depistat că angajatorul a admis în privința lui Igor Bolgar anumite încălcări, printre care și faptul că în ziua eliberării din funcție acestuia nu i s-a achitat salariul, precum și indemnizația pentru concediul anual nefolosit, prin ce au fost încălcate prevederile art. 143 alin. (1) lit. a) Codul muncii și nu i s-a eliberat carnetul de muncă.

Potrivit acordului adițional la contractul individual de muncă salariul constituia 2600 de lei (f.d. 120 vol. I).

Totodată, potrivit informației Casei de Asigurări Naționale de Asigurări Sociale privind veniturile indexate, salariului Igor Bolgar i-a fost achitat doar

salariul, iar probe, precum că acesta a primit și indemnizațiile la concediu pentru anii 2015-2018, intimata nu a prezentat.

Instanța de apel a concluzionat că SRL „Avtomirat” nu a achitat salariatului Igor Bolgar indemnizația de concediu pentru perioada anilor 2015-2018 și salariul pentru luna iunie a anului 2018, în total suma de 9721,90 lei.

Totodată, ținând cont de faptul că s-a constatat că angajatorul SRL „Avtomirat” a încălcat prevederile art. 143 Codul muncii, instanța de apel a stabilit că în contul salariatului Igor Bolgar urmează a fi încasat suplimentar pentru fiecare zi de întârziere 0,3 la sută din suma neplătită în termen, potrivit dispozițiilor art. 330 alin. (2) Codul muncii. Efectuând calculul corespunzător, instanța de apel a dispus încasarea sumei de 20703,60 lei cu titlu de prejudiciu cauzat în urma reținerii achitării plăților cuvenite.

Instanța de apel a admis parțial pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, considerând că suma de 2600 de lei cu titlu de prejudiciu moral este echitabilă și rezonabilă, luând în considerare circumstanțele speței.

La 18 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Avtomirat” a declarat recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei, concluziile instanței de apel fiind în contradicție cu probele administrate. Instanța de judecată a dat o apreciere arbitrară probelor prezentate de SRL „Avtomirat”.

La 26 mai 2022 Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului Igor Bolgar copia recursului declarat de SRL „Avtomirat”, explicându-i dreptul de a depune referință asupra acestuia. Însă, până la examinarea admisibilității recursului intimatul nu a făcut uz de dreptul său procedural și nu a depus referință în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs (f.d. 69 vol. II).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinschi v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii v. Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Conform copiei avizului de recepție, atașat la materialele cauzei, recurenta SRL „Avtomirat” a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 25 ianuarie 2022 (f.d. 262 vol. I).

Astfel, completul de admisibilitate consideră în termen recursul declarat de SRL „Avtomirat” la 18 martie 2022.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de SRL „Avtomirat” că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor factice ale cauzei.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece SRL „Avtomirat” nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de SRL „Avtomirat” nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce SRL „Avtomirat” a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Avtomirat” împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Avtomirat” împotriva deciziei din 23 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas